

אלא כיון דכי נשברו יש להם תקנה –

Rather that since if they break they have a remedy

Overview

The גמרא answered, the reason כלי זכוכית are מיטמא מגבן (even though they are similar to כלי חרס), is that since if the כלי זכוכית break they can be fixed (like כלי זכוכית), therefore they are like מתכות מגבן. In some texts it read; אלא כיון דכי אלא. Our תוספות deletes the word אלא.

לא גרסינן אלא¹ דלא הדר ביה ממאי דאמר שוינהו רבנן ככלי חרס -

We are not גורס the word 'אלא', for the גמרא did not retract this which was said previously, 'the רבנן made the כלי זכוכית equal to a חרס' so they are טומאה –

הדר ביה explains why indeed we cannot say that:

דמשום טעם דנשברו יש להם תקנה אין סברא להוריד להם טומאה² -

Since there is no logic in making כלי זכוכית becoming טמא on account of the reason, 'that if they break they can be repaired' -

אלא משום דלכלי חרס דמי לגמרי -

Rather the reason the חכמים were טומאה גוזר on כלי זכוכית, is because כלי זכוכית are completely similar to כלי חרס (for similar to חרס תחלת ברייתן מן החול)

וכיון דכבר הורידו להם טומאה משום דדמו לכלי חרס -

So once the חכמים established טומאה for כלי זכוכית since they are similar to כלי חרס -

משום כיון דנשברו יש להם תקנה שוינהו רבנן כמתכות לענין טומאת גבן:

We can then say that since 'if they break they can be repaired' therefore the **טמא מגבן** כלי זכוכית, regarding that they become **רבנן made the כלי זכוכית like מתכות**.

Summary

כלי חרס became טמא (initially) because they are similar to כלי זכוכית.

Thinking it over

1. (which makes them כיון דכי נשברו יש להם תקנה) assumes that the reason כלי זכוכית are similar to כלי חרס is not a sufficient reason to be טומאה גוזר on כלי זכוכית, but הואיל כלי זכוכית are similar to כלי חרס.

¹ Initially the גמרא explained that כלי זכוכית are מיטמא מדרבנן since they are created from sand, they are like כלי חרס. If we are גורס here 'אלא', it would mean that we are retracting from what we said before that כלי זכוכית are similar to כלי חרס, but rather they are טומאה מקבל because they are somewhat similar to כלי מתכות (that they can be repaired).

² The fact the כלי זכוכית have this characteristic similar to כלי מתכות that they can both be repaired, is no reason why the חכמים would be טומאה גוזר on כלי זכוכית. There must be a better reason. See 'Thinking it over'.

כלי חרס (which makes them similar to כלי זכוכית) is a sufficient reason to be גוזר טומאה on כלי זכוכית.³ Why is one a better reason than the other?⁴

2. Are כלי זכוכית מקבל טומאה מאוירן? If not what was the initial גזירה on כלי זכוכית; how do they become טמא?

³ See footnote # 2.

⁴ See אור החמה.